

Helene Olofsson
Trafikplanering
08-508 26615
Helene.Olofsson@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2009-12-10

Stockholms stads arbete med ITS Världskongress 2009. Avrapportering.

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna rapport.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Staffan Forsell
tf Avdelningschef

Anton Västberg
tf Enhetschef

Sammanfattning

I september 2009 stod Stockholm som värdstad för ITS World Congress 2009, en världskongress om Intelligent Transport System (ITS). Nämnden har tidigare uppdragit åt kontoret att ingå överenskommelse om stadens deltagande i Världskongressen. Staden har ansvarat för att driva satsningsområdet "Personlig säkerhet och trygghet" samt bidra med projekt inom övriga områden. Samarbete har skett med bland annat Vägverket, SL, Transportstyrelsen och Banverket genom samarbetsinitiativet *ITS Stockholm*. Syftet med tjänsteutlåtandet är att avrapportera genomförande och resultat från kongressen.

På kongressen har stadens ITS-projekt visats i monter inne på mässan, i en uppbyggd trafikmiljö utanför mässan - *Experience Park* - samt genom studiebesök och föredrag. Satsningar kring framkomlighet, tillgänglighet, miljö och stadens lokala vägdata (LV) har särskilt lyfts fram. Kongressen hade över 8000 besökare och har ansetts lyckad av flertalet besökare och bedömare. Samverkan inom ITS Stockholm kommer att fortsätta efter kongressen bl.a. med att ta fram underlag till den handlingsplan för Intelligent Transport System som ska redovisas till regeringen senast den 1 mars 2010. I samband med detta kommer staden särskilt lyfta fram storstadsspecifika frågor som behöver lösas för att möjliggöra ett fortsatt

införande av ITS som ett viktigt verktyg i ett välfungerande transportsystem.

Bakgrund

Den 21-25 september 2009 hölls Världskongressen för ITS – Intelligent Transport System i Stockholm med Stockholms Stad som värdstad och medarrangör. Syftet med detta tjänsteutlåtande är att rapportera till nämnden kring genomförande och resultat från kongressen.

ITS står för *Intelligent Transport Systems* och har blivit ett samlingsbegrepp för tillämpningar där informationsteknologi används inom trafik- och transporter.

ITS Sweden och Vägverket har med stöd från näringslivet och Stockholms stad m.fl. ansökt om och fått värdskapet för ITS World Congress i Stockholm 2009. Stockholms stad är sedan 2003 medlem i ITS Sweden, som ingår i det europeiska nätverket för implementering av intelligenta transportsystem.

ITS World Congress hålls varje år. Vart tredje år hålls kongressen i Europa. Vid kongressen, som normalt samlar 5 000 -10 000 besökare från hela världen, visas olika ITS-lösningar upp. Det finns även plats för utbyte av kunskap och erfarenheter inom området. ITS-kongressen 2006 hölls i London, 2007 hölls kongressen i Beijing och 2008 i New York. Kongressen pågår cirka en vecka med utställningar, seminarier och föreläsningar. En viktig del av kongressen är att kunna visa konkreta ITS-lösningar bl.a. genom s.k. technical visits, där besökare får möjlighet att själva se olika ITS-lösningar.

Trafiknämnden beslutade 18 januari 2006 att uppdra åt kontoret att ingå överenskommelse med ITS Sweden om stadens deltagande i ITS World Congress 2009. I överenskommelsen tar staden ansvar för att driva satsningsområdet ”Personlig säkerhet och trygghet”. I detta ansvar ingår att identifiera och koordinera projekt inom området samt att planera hur projekten kan visas på Världskongressen. Staden förväntas även bidra med projekt och samarbeten inom övriga satsningsområden.

Planering och arbete inför kongressen.

Mer information om planeringen och arbetet inför kongressen finns i tjänsteutlåtande till trafiknämnden 2009-04-14. (Dnr: T2009-310-00806)

Tema och inriktning för kongressen

Temat för årets världskongress har varit ”ITS in daily life”. En särskild ambition har varit att alla transportslag ska vara representerade. Ett antal satsningsområden har identifierats och drivits av ansvariga organisationer. Stockholms stad har ansvarat för området *Personlig säkerhet och trygghet*. (se nedan)

De svenska aktörerna som arbetar med ITS World Congress 2009 har även enats om att kongressen ska användas som drivkraft för samarbeten och satsningar på ITS-tillämpningar både före, under och efter själva kongressen.

Organisation

Organisationen kring världskongressen 2009 har bestått av en styrelse, med Vägverkets generaldirektör som ordförande. Stockholms stad har representerats i styrelsen av förvaltningschefen för trafikkontoret och VD för Stockholm Business Region. Representanter från Trafikkontoret har ingått i olika arbetsgrupper. Kongresschef har varit den tidigare vägdirektören för Vägverket Region Stockholm.

Stadens satsningsområde

Stadens satsningsområde *Personlig säkerhet och trygghet* har fokuserat på hur ITS kan användas för att förbättra trafiksystemets funktion för särskilt utsatta trafikanter, främst funktionshindrade samt barn och äldre. En anpassning av transportsystemet till dessa grupper bedöms ha positiva effekter även för övriga trafikanter. Som ansvarig för ett satsningsområde har staden identifierat intressanta projekt inom detta område - både internt och externt, och etablerat samverkan kring dessa projekt med bäring på världskongressen 2009.

Stadens aktiviteter på kongressen

Följande huvudaktiviteter genomfördes under själva kongressen:

Monter i utställningshallen

Staden deltog som utställare genom en gemensam monter på 156 m² som togs fram av parterna inom samverkansprojektet *ITS Stockholm* (Stockholms stad, Vägverket, SL, Banverket och Transportstyrelsen). Fokus för montern var att visa de stora samverkansprojekten: Trafik Stockholm, trafiken.nu, resplaneringstjänster samt trängselskatten. Utöver detta lyfte staden fram e-Adept, miljösatningar samt ISA – Intelligent hastighetsanpassning.

Montern var välbesökt. Monterpersonalen hade personlig kontakt med upp till 1500 unika besökare. Till detta kommer ett stort antal ”passiva” besökare. De områden som besökarna var mest intresserade av var Trängselskatt, Vägtrafikledning och Trafikinformation.

I montern arrangerades ett mycket välbesökt mingelevent med Stockholms trafikborgarråd och länets trafiklandstingsråd som välkomsttalare. Den pressträff

som utlysts med montern som bas fick dock mycket få deltagare.

Experience Park

För att kunna visa ITS-tillämpningar i praktiken arrangerade staden i samverkan med Vägverket och ett antal samarbetspartners demonstrationer av ITS-tillämpningar i praktiken på en parkeringsyta utanför Stockholmsmässan. Denna aktivitet lanserades under namnet *Experience Park* och baserades på att deltagarna kunde gå eller köra elbilar och uppleva olika ITS-tillämpningar längs vägen. Här visade staden bl. a. e-Adept, intelligenta övergångsställen, ISA – Intelligent hastighetsanpassning, laddhybrider, flyttbara VMS (variabel meddelandeskylt) samt trängselskattesystemets tekniska funktion i form av en riktig avgiftsstation. Experience Park utformades som ett Sverige i miniatyr med enkla kulisser för att markera stadsmiljö och med träd och annan rekvisita för att markera landsbygd. Experience Park invigdes av Stockholms trafikborgarråd samt Vägverkets generaldirektör i samband med en besökande delegation som bland annat omfattade flera transportministrar.

Experience Park blev välbesökt och uppskattat. Trängselskatteportalen längs testslingan noterade 2540 passager med elbilar. En enkät inne i mässhallen visade att 44 % av de tillfrågade hade besökt Experience Park.

Studiebesök

Staden arrangerade tillsammans med SL *studiebesök* kring temat *säkerhet och trygghet*. Studiebesöket omfattade besök på SL:s Trygghetscentral följt av praktisk förevisning av e-Adept – navigationsstöd för synsvaga – som genomfördes på Södermalm där deltagarna fick testa systemet längs en utvald rutt. Staden var även delaktig i andra technical tours. Studiebesöken var fullbokade.

Föredrag

Staden hade skickat in ett antal förslag på föredrag kring stadens aktuella ITS-satsningar. Merparten av dessa blev antagna och framfördes under kongressen:

Talare	Sessionens titel	Föredragets titel
Lars Jolérus	Traffic control centres	Traffic management system for central Stockholm, MCS Nordsydaxeln
Gunnar Söderholm m fl	ITS techniques to improve local air quality and reduce global warming	ITS techniques to improve local air quality and reduce global warming
Anette Scheibe	What can ITS do for vulnerable users.	Anette är moderator.
Anette Scheibe	Stockholm - the smartest ITS city 2030	Stockholm - the smartest ITS city 2030
Ulla Hamilton	Green City	Green city

Daniel Firth	Road user charging 3	Congestion tax in Stockholm: an analysis of the impacts of the permanent scheme and comparison with conditions before, during and after the trial
Staffan Forsell	Road user charging 3	The role of the congestion tax in a traffic strategy for Stockholm
Ulla Hamilton	Smarter Transportation to move Cities forward	Smarter Transportation to move Cities forward
Ulla Hamilton	The Stockholm ITS Initiative - ITS for a growing region	ITS for a growing region (debatt kring ämnet)
Stefan Myhrberg	Achieving safety and decreasing production of CO2 through voluntary use of speed advisors	Green speed - saving fuel and environment with intelligent speed adaptation in Stockholm
Staffan Forsell	Facilitating & improving biking with ITS	Improved travel planning for biking and walking
Elisabeth Dawidson	Personalized Pedestrian Navigation and Traveler Services	Personalized Pedestrian Navigation and Traveler Services
Helene Olofsson	ITS in daily life - some cases from Sweden	Trafiken.nu – traffic information from a user perspective
Lars-Erik Stålkranz	ITS in daily life - some cases from Sweden	Public e-services using the road network as common denominator
Björn Hugosson	Achieving an electric vehicles infrastructure	MOBILEL - demonstration of plug-in vehicles in Stockholm (Sweden)
Pernilla Johnni	ITS providing solutions for travellers with special needs 1	Stockholm – a city for everyone - how new technology can make every day life easier for elderly and people with disabilities
Elisabeth Dawidson	ITS providing solutions for travellers with special needs 3	Pedestrian navigation in Stockholm - how local data together with advanced positioning can be used for detailed routing
Anette Scheibe	Successful usage that should be of traffic data/information	Surveillance and integrity. Aspects of collecting and controlling information for ITS solutions

Idétävling för skolklasser

Inför världskongressen utlyste Trafikkontoret en idétävling där stadens mellanstadieklaser uppmanades att komma in med förslag på innovativa lösningar på de trafik- och miljöproblem som finns idag. Ett stort antal intressanta förslag kom in. De vinnande bidragen visades hela kongressveckan i en utställning på Experience Park och prisutdelningen genomfördes som en del av hela kongressens avslutningsceremoni. Mer information om tävlingen och de vinnande bidragen finns på: <http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Trafikkontoret/Trafiktavling/>

Galamiddag i Stadshuset

Världskongressens officiella galamiddag ägde rum i Blå hallen i Stadshuset. Evenemanget var välbesökt och uppskattat av utländska besökare.

Kontorets synpunkter

Staden har deltagit aktivt i arbetet inför och under själva kongressen i syfte att:

- använda kongressen som drivkraft för ITS-satsningar
- visa upp våra ITS-satsningar för expertis och allmänhet
- stärka ITS-samverkan regionalt, nationellt och internationellt
- utbyta kunskap och erfarenheter med experter från hela världen
- axla rollen som värdstad för kongressen

Stadens medverkan inför och vid ITS World Congress 2009 bedöms ha medfört flera positiva effekter. Kongressen har medfört ett stort intresse för stadens ITS-lösningar och lyft fram Stockholm som en viktig och spännande plats för nya lösningar inom området. Planeringen inför och genomförandet av kongressen har skett i nära samarbete med näringsliv, högskolor och andra myndigheter. Dessutom har kongressen medfört positiva effekter på besöksnäring och näringsliv i Stockholm.

Arbetet med konkreta ITS-projekt *inför* 2009, har med kongressen som drivkraft, förstärkt samarbetet med andra aktörer (t ex Vägverket, SL och näringslivet). Härigenom har det skapats unika förutsättningar att genomföra gemensamma satsningar, t ex kring ITS för bättre miljö och ökad framkomlighet i Stockholmsregionen. Kontoret vill framhålla att flera av de mål som finns om att kombinera tillväxt med framgångsrikt miljö- och klimatarbete endast kan uppnås med kraftfulla insatser kring trafik, transporter och infrastruktur. En viktig komponent i detta är att använda nya ITS-verktyg tillsammans med andra åtgärder och i nära samverkan mellan inblandade aktörer.

Arbetet med kongressen förväntas även ha medfört gynnsamma effekter på näringslivet, dels genom kongressen i sig, men främst genom de nya produkter och tjänster som utvecklas i nära samarbete mellan inblandade aktörer.

ITS-samverkan i regionen efter världskongressen

En viktig aspekt i sammanhanget är att staden dels har arbetat för att kunna visa våra ansträngningar inom ITS på kongressen, men minst lika viktigt är att kongressen nyttjats som drivkraft för att förbättra samarbete och utveckling inom ITS-området. Kongressens påverkan i detta avseende har varit mycket positiv, och kontoret arbetar för fortsatta effekter även efter kongressen, bland annat genom fortsatt samverkan med parterna inom ITS Stockholm. Aktuellt arbete omfattar bland annat att ta fram underlag till den handlingsplan för Intelligent Transportssystem som ska redovisas till regeringen senast den 1 mars 2010. I samband med detta kommer staden att särskilt lyfta fram storstadsspecifika frågor som behöver lösas för att möjliggöra ett fortsatt införande av ITS som ett viktigt verktyg i ett välfungerande transportsystem.

Kostnader

Kostnaderna för arbetet kring kongressen består främst av arbetstid samt konsultstöd som lagts ned av kontoret på att samordna projekt, driva stadens satsningsområde, informationsinsatser både externt och internt samt att planera aktiviteterna och på själva kongressen. Utöver detta tillkommer externa kostnader för främst montern och Experience Park som delats med stadens samarbetspartners. Trafikkontorets del av de externa kostnaderna för Experience Park har uppgått till ca 300 000 kr, och för montern till ca 500 000 kr. Kostnader för utveckling av olika ITS-lösningar har tagits inom ramen för respektive projekt.

Kostnaderna nedan innefattar också deltagande i ITS-samverkan i regionen (Stockholms Initiativet), doktorand på KTH kopplad till satsningsområdet "personlig säkerhet och trygget" (350 000 kr/år), förberedelser, arbetstid och demonstration av e-adept på Världskongressen 2008 i New York, personalkostnader under själva kongressveckan, konferensavgifter för personal, inspelning av film som visades under avslutningsceremonin, arbete med ITS tävlingen för barn, utvärderingar och summering efter kongressen etc.

Den totala budgeten för stadens ITS-arbete inför, under och efter kongressen har totalt uppgått till strax under 9 miljoner sedan 2007.

Mer information

Mer information om ITS World Congress 2009 och stadens ITS-arbete finns här:

www.itsworldcongress.com

www.stockholm.se/its

www.itsstockholm.se

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att Trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna rapport.

Slut